

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

YVES BOT

prednesené 2. septembra 2010¹

1. Toto odvolanie je pokračovaním veci, ktorá viedla k rozsudku zo 17. júla 2008, Athinaíki Techniki/Komisía.²

2. V tomto rozsudku Súdny dvor rozhodol, že administratívne odloženie sťažnosti podanej spoločnosťou, ktorej právnou nástupkyňou je Athinaíki Techniki AE³, zo strany Komisie Európskych spoločenstiev 2. júna 2004, musí byť považované za „rozhodnutie“ v zmysle článku nariadenia Rady ES č. 659/1999⁴, a preto predstavuje napadnuteľný akt. Súdny dvor vrátil spis Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev, aby rozhodol o žalobe o neplatnosť, ktorú podala Athinaíki Techniki proti tomuto aktu.

3. Komisia písomne oznámila žalobkyni 26. septembra 2008, že vzhľadom na rozsudok Súdneho dvora ruší svoje vlastné rozhodnutie uvedené v liste, ktorým ju informovala o odložení sťažnosti, znovu začína konanie a opakuje svoju predchádzajúcu žiadosť, ktorou

vyzvala žalobkyňu, aby jej predložila dôkazy na preukázanie poskytnutia štátnej pomoci.

4. Uznesením z 29. júna 2009, Athinaíki Techniki/Komisía⁵, Súd prvého stupňa so zreteľom na tento list rozhodol, že žaloba o neplatnosť proti rozhodnutiu o odložení z 2. júna 2004 sa stala bezpredmetnou.

5. Athinaíki Techniki podala odvolanie proti tomuto uzneseniu, v rámci ktorého vytýka Sudu prvého stupňa najmä to, že nezohľadnil podmienky, za ktorých môže Komisia zrušiť svoje rozhodnutie o odložení, ako bolo vyvodené z už citovaného rozsudku Athinaíki Techniki/Komisía.

6. V týchto návrhoch navrhнем Súdnemu dvoru, aby vyhlásil odvolanie za dôvodné.

7. Uvediem, že podľa už citovaného rozsudku Athinaíki Techniki/Komisía mala odvolateľka

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — C-521/06 P, Zb. s. I-5829.

3 — Ďalej len „Athinaíki Techniki“.

4 — Nariadenie z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [88] Zmluvy o EŠ (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339).

5 — T-94/05 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

právo na súdne preskúmanie záveru Komisie, podľa ktorého so zreteľom na skutočnosti, ktorými táto inštitúcia disponovala 2. júna 2004, nebolo opodstatnené začať konanie vo veci formálneho zisťovania a bolo dôvodné odložiť vec.

I — Právny a skutkový kontext napadnutého uznesenia

A — Skutkový stav pred rozsudkom Athinaïki Techniki/Komisia

8. Uvediem, že so zreteľom na tento rozsudok Komisia mohla platne zrušiť vlastné rozhodnutie o odložení len s cieľom napraviť jeho protiprávnosť. Uvediem, že list z 26. septembra 2008 neposkytuje relevantné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré sa Komisia rozhodla zrušiť toto rozhodnutie a začať konanie vo veci predbežného zisťovania. Uvediem, že toto zrušenie vlastného rozhodnutia nie je odôvodnené a zbavuje odvolateľku možnosti súdneho preskúmania odloženia jej sťažnosti, v rozpore s už citovaným rozsudkom Athinaïki Techniki/Komisia. Z toho vyvodím, že napadnuté uznesenie, podľa ktorého Komisia zrušila vlastné rozhodnutie o spornom odložení, čím by sa žaloba proti nemu stala bezpredmetnou, obsahuje nesprávne právne posúdenie.

9. Subsidiárne uvediem, že napadnuté uznesenie obsahuje taktiež nesprávne právne posúdenie v tom, že Súd prvého stupňa uviedol, že zrušenie vlastného rozhodnutia vyplývajúce z listu z 26. septembra 2008 vyvolalo rovnaké účinky ako rozsudok o zrušení, takže odvolateľka nemá ďalej záujem na zrušení rozhodnutia o odložení.

10. V októbri 2001 začali grécke orgány postup verejného obstarávania s cieľom previesť 49 % kapitálu kasína Mont Parnès. Súťažili dvaja záujemcovia, a sice konzorcium Casino Attikis a Hyatt Consortium. Po údajne vadnom konaní bola verejná zmluva uzavretá s Hyatt Consortium.

11. Člen konzorcia Casino Attikis, Egnatia SA, ktorej právnym nástupcom sa po fúzii stala spoločnosť Athinaïki Techniki, podal sťažnosti na útvary generálneho riaditeľstva (GR) „Vnútrotný trh“ a na GR „Hospodárska súťaž“ Komisie. Prvé GR bolo vyzvané, aby sa vyjadrilo k zákonnosti prevodu 49 % kapitálu kasína Mont Parnès z hľadiska práva verejného obstarávania Spoločenstva, zatiaľ čo druhému GR bola doručená sťažnosť týkajúca sa štátnej pomoci, ktorá bola údajne poskytnutá Hyatt Consortium v rámci toho istého konania.

12. Listom z 15. júla 2003 GR „Hospodárska súťaž“ pripomenulo spoločnosti Athinaïki Techniki svoju rozhodovaciu prax, podľa

ktorej prevod verejného majetku v rámci postupu verejného obstarávania nepredstavuje štátnu pomoc, ak sa toto konanie uskutočnilo transparentným a nediskriminačným spôsobom. GR preto túto spoločnosť informovalo, že sa k sťažnosti vyjadrí, až keď GR „Vnútorný trh“ skončí skúmanie predmetného postupu verejného obstarávania.

13. Elektronickou poštou z 28. augusta 2003 zástupca spoločnosti Athinaíki Techniki spresnil, že sťažnosť vo veci existencie štátnej pomoci sa v podstate týka iných skutočností ako postupu verejného obstarávania a že v dôsledku toho útvary GR „Hospodárska súťaž“ nemusia čakať na závery GR „Vnútorný trh“.

14. Listom zo 16. septembra 2003 útvary GR „Hospodárska súťaž“ potvrdili obsah listu z 15. júla 2003 a vyzvali spoločnosť Athinaíki Techniki, aby im oznámila dodatočné informácie týkajúce sa akejkoľvek inej štátnej pomoci, ktorá nesúvisí s verejným obstarávaním vo veci kasína.

15. Listami z 22. januára a zo 4. augusta 2004 útvary GR „Vnútorný trh“ informovali spoločnosť Athinaíki Techniki, že nemajú v úmysle pokračovať v skúmaní dvoch sťažností, ktoré im boli adresované.

16. Následne Komisia zaslala spoločnosti Athinaíki Techniki list z 2. decembra 2004, ktorý bol formulovaný takto:

„Obraciam sa na Vás v nadväznosti na Vašu telefonickú otázku, ktorou ste si chceli overiť, či Komisia prešetruje uvedenú vec alebo či bola táto vec odložená.

Listom zo 16. septembra 2003 Vás Komisia informovala, že na základe informácií, ktoré má k dispozícii, neexistujú dostatočné dôvody na pokračovanie v skúmaní tejto veci (v zmysle článku 20 [nariadenia č. 659/1999]).

Vzhľadom na absenciu dodatočných informácií, ktoré by odôvodňovali pokračovanie skúmania, Komisia vec administratívne odložila 2. júna 2004.“

17. Athinaíki Techniki návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 18. februára 2005 podala žalobu smerujúcu k zrušeniu tohto rozhodnutia o odložení, o ktorom sa dozvedela zo sporného listu.

18. Súd prvého stupňa vo svojom uznesení z 26. septembra 2006, Athinaíki Techniki/Komisia,⁶ vyhovel námietke neprípustnosti vznesenej Komisiou. Rozhodol, že tento list nepredstavoval rozhodnutie v zmysle

6 — T-94/05.

článku 25 nariadenia č. 659/1999 a nevyvoláva právne účinky, takže tento list teda nebol napadnuteľný žalobou podľa článku 230 ES.

Súd prvého stupňa oprávnene dospel k záveru, že sporné rozhodnutie o odložení nepredstavuje napadnuteľný akt.

19. Athinaïki Techniki podala odvolanie proti tomuto uzneseniu.

1. O povahe aktov prijatých na záver fázy predbežného preskúmania štátnej pomoci

B — Rozsudok Athinaïki Techniki/Komisía

20. Na úvod Súdny dvor uviedol, že žaloba o neplatnosť, ktorú podala Athinaïki Techniki, sa netýkala listu z 2. decembra 2004 ako takého, ale rozhodnutia GR „Hospodárska súťaž“ o odložení sťažnosti tejto spoločnosti v súvislosti so štátnou pomocou, ktorú Helénska republika poskytla konzorciu Hyatt Regency v rámci verejného obstarávania vo veci kasína Mont Parnés.

21. Súdny dvor taktiež uviedol, že Athinaïki Techniki žiadala o zrušenie tohto rozhodnutia z dôvodu, že bolo prijaté na základe článku 88 ods. 3 ES bez toho, aby Komisia predtým začala konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES, čo by tejto spoločnosti bolo umožnilo predložiť svoje pripomienky.

22. So zreteľom na tieto úvahy najprv spresnil povahu aktov prijatých po ukončení predbežného preskúmania a potom preskúmal, či

23. Súdny dvor na začiatok pripomenul, že v rámci kontrolného konania v oblasti štátnej pomoci je potrebné rozlišovať na jednej strane fázu predbežného preskúmania pomoci, ktorej cieľom je iba umožniť Komisii, aby si vytvorila prvý názor na čiastočnú alebo úplnú zlučiteľnosť predmetnej pomoci, a na druhej strane fázu preskúmania v pravom zmysle slova, ktorá má tejto inštitúcii umožniť získať úplné informácie o všetkých okolnostiach veci, pričom táto druhá fáza je nevyhnutná, pokiaľ má Komisia závažné ťažkosti pri posúdení, či je štátna pomoc zlučiteľná so spoločným trhom.⁷

24. Súdny dvor uviedol, že len v rámci tejto posledne uvedenej fázy ukladá Zmluva o ES povinnosť Komisii vyzvať dotknuté osoby, aby predložili svoje pripomienky, takže pokiaľ Komisia prijme počas prvej fázy iné rozhodnutie ako o začatí konania vo veci formálneho

⁷ — Rozsudok Athinaïki Techniki/Komisía, už citovaný, body 33 a 34.

preskúmania, sú tieto príslušné strany oprávnené napadnúť uvedené rozhodnutie, aby dosiahli dodržanie týchto procesných záruk.⁸

25. Súdny dvor okrem toho uviedol, že nariadenie č. 659/1999 priznáva uvedeným dotknutým osobám právo začať fázu predbežného preskúmania tým, že Komisii predložia informácie týkajúce sa údajne protiprávnej pomoci, pričom Komisia má povinnosť bezodkladne zistiť prípadnú existenciu pomoci a jej zlučiteľnosť so spoločným trhom. Podľa Súdneho dvora, dotknuté osoby, ktoré nemôžu uplatniť svoje právo na obhajobu v rámci tohto konania, majú naopak právo zúčastniť sa ho v primeranom rozsahu podľa okolností konkrétneho prípadu, čo znamená, že ak ich Komisia v súlade s článkom 20 ods. 2 druhej vetou nariadenia č. 659/1999 informuje, že neexistujú dostatočné dôvody na zaujatie stanoviska k veci, musí im tiež umožniť, aby jej v primeranej lehote predložili dodatočné pripomienky.⁹

26. Súdny dvor pokračoval vo svojich úvahách nasledovne:

„40. Po predložení týchto pripomienok alebo po vypršaní primeranej lehoty článok 13

ods. 1 nariadenia č. 659/1999 ukladá Komisii, aby fázu predbežného preskúmania ukončila prijatím rozhodnutia podľa článku 4 ods. 2, 3 alebo 4 tohto nariadenia, čiže buď rozhodnutím, v ktorom konštatuje neexistenciu pomoci, alebo rozhodnutím o nevznesení námietok alebo rozhodnutím o začatí konania vo veci formálneho zisťovania. Táto inštitúcia teda nie je oprávnená zotrvať v stave nečinnosti počas fázy predbežného preskúmania. V určitom momente jej prislúcha buď otvoriť nasledujúcu fázu preskúmania, alebo zastaviť konanie prijatím rozhodnutia v tomto zmysle (pozri v rámci konania v oblasti hospodárskej súťaže rozsudok z 18. marca 1997, Guérin automobiles/Komisija, C-282/95 P, Zb. s. I-1503, bod 36). V zmysle článku 20 ods. 2 tretej vety nariadenia č. 659/1999, ak Komisia prijme takéto rozhodnutie v nadväznosti na informácie, ktoré jej poskytla zainteresovaná strana, zašle tejto strane kópiu rozhodnutia.

41. V tomto kontexte je potrebné zdôrazniť, že Komisia môže prijať niektoré z uvedených rozhodnutí zakotvených v článku 4 nariadenia č. 659/1999 bez toho, aby ho označila ako rozhodnutie prijaté na základe tohto rozhodnutia.“

27. V tejto súvislosti Súdny dvor pripomenul svoju ustálenú judikatúru týkajúcu sa prípustnosti žalôb o neplatnosť, podľa ktorej

8 — Tamže, body 35 a 36.

9 — Tamže, body 37 až 39.

pri kvalifikovaní napadnutých aktov treba vychádzať zo samotnej ich podstaty, ako aj zo zámeru ich autorov. Uviedol, že napadnutelnými aktmi sú v zásade opatrenia, ktoré konečným spôsobom určujú postoj Komisie na záver určitého správneho konania a majú vyvolávať záväzné právne účinky spôsobilé ovplyvniť záujmy žalobcu, bez ohľadu na formu týchto aktov, dodržania alebo nedodržania formálnych požiadaviek, akými sú ich názov, ich odôvodnenie alebo uvedenie právnych ustanovení, ktoré sú ich právnym základom.¹⁰

28. Súdny dvor z toho vyvodil, že bolo irelevantné, že inkriminovaný akt nie je označený ako „rozhodnutie“ alebo že neodkazuje na článok 4 ods. 2, 3 alebo 4 nariadenia č. 659/1999, alebo že ho Komisia neoznámila členskému štátu, čím porušila článok 25 tohto nariadenia.¹¹

29. Súdny dvor ďalej uviedol nasledovne:

„45. Ak by to bolo inak, Komisia by sa mohla vyhnúť preskúmaniu zo strany súdu Spoločenstva jednoducho tým, že nebude

rešpektovať takéto formálne požiadavky. Z judikatúry však vyplýva, že keďže je Európske spoločenstvo spoločenstvom práva, v ktorom inštitúcie podliehajú preskúmaniu súladu ich aktov so Zmluvou, procesnoprávne úpravy vzťahujúce sa na žaloby, o ktorých rozhoduje súd Spoločenstva, musia byť vykladané po-
kiaľ možno tak, aby ich aplikácia prispela k realizácii cieľa, ktorým je zabezpečiť účinnú súdnu ochranu práv, ktoré subjektom vyplývajú z práva Spoločenstva (pozri v tomto zmysle rozsudky z 25. júla 2002, *Unión de Pequeños Agricultores/Rada*, C-50/00 P, Zb. s. I-6677, bod 44; z 18. januára 2007, *PKK a KNK/Rada*, C-229/05 P, Zb. s. I-439, bod 109, ako aj z 13. marca 2007, *Unibet*, C-432/05, Zb. s. I-2271, body 37 a 44).

46. Z toho vyplýva, že pri rozhodovaní, či určitý akt v oblasti štátnej pomoci predstavuje rozhodnutie v zmysle článku 4 nariadenia č. 659/1999, treba overiť, či vzhľadom na jeho podstatu a na zámer Komisie táto inštitúcia v skúmanom akte konečným spôsobom na záver fázy predbežného preskúmania vymedzila svoj postoj k oznámenému opatreniu, a teda či dospela k záveru, že toto opatrenie predstavuje alebo nepredstavuje pomoc, že nevzbudzuje pochybnosti o zlučiteľnosti so spoločným trhom alebo že ich vzbudzuje.“

¹⁰ — Tamže, body 42 až 44.

¹¹ — Tamže, bod 44.

2. O otázke, či rozhodnutie o odložení je napadnuteľným aktom

trhom, ako aj vtedy, keď si myslí, že treba vylúčiť samotnú existenciu pomoci.

30. Súdny dvor nasledovne analyzoval akt, ktorý bol oznámený spoločnosti Athinaíki Techniki v liste z 2. decembra 2004:

„52. Z podstaty tohto aktu a zo zámeru Komisie vyplýva, že Komisia sa tak rozhodla skončiť postup predbežného preskúmania začatý na podnet Athinaíki Techniki. Uvedeným aktom Komisia konštatovala, že začaté skúmanie neumožnilo dospieť k záveru o existencii pomoci v zmysle článku 87 ES, a implicitne odmietla začať konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES (pozri v tomto zmysle rozsudok [z 2. apríla 1998,] Komisia/Sytraval a Brink's France, [C-367/95 P, Zb. s. I-1719], bod 47).

53. Okrem toho z judikatúry citovanej v bode 36 tohto rozsudku vyplýva, že v takejto situácii môžu držiteľia procesných záruk zakotvených v tomto ustanovení presadiť ich dodržiavanie len vtedy, ak majú možnosť napadnúť toto rozhodnutie na súde Spoločenstva podľa článku 230 štvrtého odseku ES. Táto zásada platí rovnako v prípade, keď je rozhodnutie prijaté z dôvodu, že Komisia sa nazdáva, že pomoc je zlučiteľná so spoločným

54. Napadnutý akt nemožno kvalifikovať ako predbežný alebo prípravný, pretože v rámci začatého správneho konania po ňom nebude nasledovať žiaden iný akt, ktorý by mohol viesť k žalobe o neplatnosť (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok [zo 16. júna 1994,] SFEI a i./Komisia, [C-39/93 P, Zb. s. I-2681], bod 28).

55. Na rozdiel od toho, čo usúdil Súd prvého stupňa, v tejto súvislosti nie je relevantná skutočnosť, že príslušná strana môže ešte Komisii poskytnúť dodatočné informácie, ktoré ju môžu prinútiť, aby prehodnotila svoj postoj k spornému štátnemu opatreniu.

56. Zákonnosť rozhodnutia prijatého na záver fázy predbežného preskúmania sa totiž posudzuje len podľa informácií, ktorými mohla Komisia disponovať v čase jeho prijatia (pozri rozsudok [z 15. apríla 2208,] Nuova Agricast, [C-390/06, Zb. s. I-2577], body 54 až 60), to znamená v predmetnom prípade v čase prijatia napadnutého aktu.

57. Ak príslušná strana poskytne dodatočné informácie po administratívnom odložení veci, Komisia môže mať prípadne povinnosť začať nové správne konanie. Tieto informácie však nemajú vplyv na

skutočnosť, že prvé konanie o predbežnom preskúmaní je už zastavené.

a článkom 20 ods. 2 treťou vetou tohto nariadenia.

58. Z toho vyplýva, že v protiklade s tým, ako Súd prvého stupňa rozhodol v bode 29 napadnutého rozsudku, Komisia zaujala definitívny postoj k návrhu spoločnosti Athinaiki Techniki smerujúcemu k tomu, aby bolo konštatované porušenie článkov 87 ES a 88 ES.
59. Napokon, ako bolo povedané v bode 44 tohto rozsudku, na kvalifikovanie napadnutého aktu nemá vplyv, že ho Komisia neoznámila členskému štátu, že ho neoznačila ako ‚rozhodnutie‘ a že neodkázala na článok 4 nariadenia č. 659/1999.
- 60 V tomto ohľade z priebehu správneho konania, ako sa spomína najmä v bode 6 [už citovaného] uznesenia [z 26. septembra 2006, Athinaiki Techniki/Komisia], vyplýva, že Komisia prijala stanovisko na základe toho, že sporné štátne opatrenie nepredstavuje štátnu pomoc. Napadnutý akt preto treba kvalifikovať ako rozhodnutie v zmysle článku 4 ods. 2 nariadenia č. 659/1999 v spojení s článkom 13 ods. 1
61. Keďže tento akt zabránil spoločnosti Athinaiki Techniki predložiť pripomienky v rámci konania vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES, vyvoláva závažné právne účinky, ktoré môžu ovplyvniť záujmy tejto spoločnosti.
62. Napadnutý akt je preto napadnuteľným aktom v zmysle článku 230 ES.“
31. Súdny dvor rozhodol nasledovne o odvolaní podanom spoločnosťou Athinaiki Techniki:
 - „1. Uznesenie Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev z 26. septembra 2006, Athinaiki Techniki/Komisia (T-94/05), sa zrušuje.
 2. Námetka neprípustnosti, ktorú vznikla Komisia Európskych spoločenstiev pred Súdom prvého stupňa Európskych spoločenstiev, sa zamietá.
 3. Vec sa vracia Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev, aby rozhodol o návrhoch spoločnosti Athinaiki Techniki AE smerujúcich k zrušeniu

rozhodnutia Komisie Európskych spoločností z 2. júna 2004 o odložení jej sťažnosti týkajúcej sa údajnej pomoci, ktorú poskytla Helénska republika konzorciu Hyatt Regency v rámci verejnej zmluvy o prevode 49% základného imania kasína Mont Parnès.

informácií, ktoré by odôvodnili pokračovanie preskúmania, Komisia predmetný prípad na administratívnej úrovni uzavrela.

Vzhľadom na [už citovaný] rozsudok [Athinaíki Techniki/Komisía] útvary GR Hospodárska súťaž Vám oznamujú zrušenie vlastného rozhodnutia a znovuo tvorenie vyššie uvedeného prípadu.

...

Preto opakujeme našu predchádzajúcu žiadosť a vyzývame Vás znovu na predloženie dôkazov o poskytnutí protiprávnej štátnej pomoci v rámci predaja kasína Mont Parnès.“

C — *Napadnuté uznesenie*

32. Komisia oznámila Súdu prvého stupňa listom z 2. októbra 2008, že 26. septembra 2008 poslala žalobkyni list, ktorého znenie je nasledovné:

„Odkazujem na list z [2. decembra 2004],¹² ktorým Vás útvary GR Hospodárska súťaž informovali, že na základe informácií, ktoré majú k dispozícii, neexistujú dostatočné dôvody pre pokračovanie v preskúmaní prípadu uvedeného v predmete a že bez doplňujúcich

33. Komisia, podporovaná Athens Resort Casino AE Symmetochon¹³, vedľajším účastníkom konania, tvrdí, že podľa listu z 26. septembra 2008, vec sa stala bezpredmetnou a preto konanie možno zastaviť.

34. Athinaíki Techniki podala námietku proti tomuto stanovisku.

35. Súd prvého stupňa v napadnutom uznesení uviedol nasledujúce dôvody:

„32. Po prvé treba uviesť, že Súdny dvor už rozhodol vo svojom uznesení z 18. novembra 1992 SFEI a i./Komisia (C-222/92, neuverejnenom v Zbierke, body 1 a 2), že v prípade žaloby proti rozhodnutiu

12 — Napadnuté uznesenie uvádza dátum „2. február 2004“, ale úradný preklad listu poslaného predstavenstvu žalobkyne, ako je uvedené v spise, obsahuje dátum 2. december 2004, čo je v súlade s predtým uvedeným vecným rámcom.

13 — Ďalej len „Athens Resort Casino“.

o administratívnom odložení sťažnosti týkajúcej sa údajnej štátnej pomoci, nové začatie fázy predbežného preskúmania je zrušením vlastného rozhodnutia o odložení. Ďalej sa Súdny dvor domnieval, že uvedená žaloba sa stala bezpredmetnou a rozhodol, že nie je potrebné o nej rozhodnúť (uznesenie SFEI a i./Komisia, už citované, body 5 a 7; pozri tiež v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 1. júla 2008, Chronopost [...]/UFEX a i., C-341/06 P a C-342/06 P, [Zb. s. I-4777], bod 3 a rozsudok Súdu prvého stupňa zo 7. júna 2006, UFEX a i./Komisia, T-613/97, Zb. s. II-1531, body 8 a 11).

rozsudku [Athinaïki Techniki/Komisía] buď ako implicitné rozhodnutie konštatujúce, že predmetné opatrenie nie je pomocou v zmysle článku 87 ods. 1 ES alebo ako implicitné rozhodnutie o nevznesení námietok. V prípade zrušenia je teda Komisia povinná znovu začať fázu predbežného preskúmania a, ako Súdny dvor spresnil v bode 40 [už citovaného] rozsudku [Athinaïki Techniki/Komisía], prijať formálne jedno z rozhodnutí uvedených v článku 4 nariadenia č. 659/1999 alebo rozhodnutie o odložení, ktoré sú novými napadnuteľnými aktmi.

33. Po druhé, z bodov 52, 54 a 58 [už citovaného] rozsudku [Athinaïki Techniki/Komisía] vyplýva, že konštatovanie Súdneho dvora, podľa ktorého [rozhodnutie o odložení] určilo s konečnou platnosťou stanovisko Komisie týkajúce sa sporného opatrenia, bolo nevyhnutné, aby [uvedené rozhodnutie] mohlo byť považované za napadnuteľné. Po opätovnom začatí fázy predbežného preskúmania a vyzvaní žalobkyne, aby predložila dokumenty podporujúce jej výhrady, už neexistuje akt vyjadrujúci s konečnou platnosťou stanovisko Komisie, a teda akt napadnuteľný žalobou.

34. Po tretie treba uviesť, že [rozhodnutie o odložení] bolo prijaté po skončení fázy predbežného preskúmania a musí byť vykladané podľa [už citovaného]

35. Za týchto okolností treba vyvodiť záver, že zrušenie [rozhodnutia o odložení] vyvoláva rovnaké účinky ako rozsudok, ktorý sa [toto rozhodnutie] zrušuje, pretože takto opätovne začatá fáza predbežného preskúmania bude skončená jedným z formálnych rozhodnutí uvedených v článku 4 nariadenia č. 659/1999 alebo rozhodnutím o odložení. Rozsudok, ktorý sa [rozhodnutie o odložení] zrušuje, totiž nevyvoláva žiadny dodatočný právny následok vo vzťahu k dôsledkom vykonaného zrušenia rozhodnutia (uznesenie Súdu prvého stupňa zo 6. decembra 1999, Elder/Komisía, T-178/99, Zb. s. II-3509, bod 20).

36. Žalobkyňa teda nemá žiadny záujem na zrušení [rozhodnutia o odložení] (pozri v tomto zmysle uznesenia Súdu prvého

stupňa z 28. mája 1997, Proderec/Komisia, T-145/95, Zb. s. II-823, bod 27 a El-der/Komisia, už citované, bod 21).

39. Po tretie Súd prvého stupňa rozhodol, pokiaľ ide o tvrdenia žalobkyne, podľa ktorých je jednak cieľom krokov Komisie vylúčiť súdne preskúmanie rozhodnutia o odložení a jednak výzva na predloženie informácií nie je relevantná, že žiadne právne tvrdenie z nich nie je možné vyvodiť.

37. Treba teda uviesť, že prejednáváná žaloba je bezpredmetná a konanie možno zastaviť.“

36. Súd prvého stupňa ďalej uviedol dôvody, pre ktoré sa domnieval, že tvrdenia žalobkyne nespochybňujú jeho záver.

37. Pokiaľ ide po prvé o tvrdenie žalobkyne, podľa ktorého list z 2. decembra 2001 spomína Komisiu, zatiaľ čo list z 26. septembra 2008 spomína útvary Komisie, Súd prvého stupňa uviedol, že toto tvrdenie nemôže mať vplyv na kvalifikáciu posledne uvedeného listu.

38. Pokiaľ ide po druhé o tvrdenie, podľa ktorého Komisia nemôže zostať nečinná a musí začať konanie vo veci formálneho zisťovania, Súd prvého stupňa uviedol, že žalobkyňa neuvádza žiadne právne pravidlo, ktoré by zaväzovalo Komisiu, aby po zrušení vlastného rozhodnutia o odložení začala iné konanie, než to, ktoré viedlo k tomuto rozhodnutiu.

40. Súd prvého stupňa dodal, že z dokumentov predložených žalobkyňou v rámci konania na Súde prvého stupňa nevyplýva, že by v priebehu správneho konania vysvetlila, v čom kritizované opatrenia splňajú podmienky, ktoré určujú existenciu štátnej pomoci, takže nemôže platne spochybňovať, že výzva Komisie na predloženie dodatočných informácií predstavuje vhodné kroky za okolností v prejednávanom prípade.

41. Po štvrté, pokiaľ ide o tvrdenia žalobkyne týkajúce sa právnej sily rozhodnutej veci, Súd prvého stupňa uviedol, že Súdny dvor už citovaným rozsudkom Athinaíki Techniki/Komisia zrušil už citované uznesenie z 26. septembra 2006, Athinaíki Techniki/Komisia, bez toho, aby mal tento rozsudok dopad na platnosť rozhodnutia o odložení.

II — Odvolanie

42. Odvolateľka navrhuje, aby Súdny dvor zrušil napadnuté uznesenie, vyhovel jej návrhom vzneseným v prvom stupni a uložil Komisii náhradu trov konania.

43. Komisia a Athens Resort Casino navrhujú zamietnuť odvolanie ako zjavne nedôvodné a zaviazat odvolateľku na náhradu trov konania.

A — Odvolacie dôvody a tvrdenia účastníkov konania

44. Odvolateľka na podporu svojho odvolania uplatňuje štyri odvolacie dôvody. Tieto odvolacie dôvody a tvrdenia predložené Komisiou, ako aj Athens Resort Casino, na jej obranu, je možné uviesť nasledovným spôsobom.

1. Prvý odvolací dôvod

45. Prvý odvolací dôvod sa týka nesprávneho právneho posúdenia pri výklade predchádzajúcej judikatúry Súdneho dvora, pokiaľ ide o podmienky zákonnosti zrušenia správneho aktu.

46. Athinaïki Techniki tvrdí, že zrušenie správneho aktu je zákonné po prvé za podmienky, že akt, ktorý má byť zrušený, je protiprávny a po druhé, že zrušenie nastane v primeranej lehote. Rozhodnutie o zrušení bolo prijaté viac ako štyri a pol roka po tom, čo bolo prijaté pôvodné rozhodnutie, teda po uplynutí primeranej lehoty. Odôvodnenie rozhodnutia o zrušení odkazovalo nie na protiprávnosť rozhodnutia o odložení, ale výlučne na už citovaný rozsudok Athinaïki Techniki/Komisii. Keďže odôvodnenie rozhodnutia je dôvodom týkajúcim sa verejného poriadku, Súd prvého stupňa mal zohľadniť neexistenciu tohto odôvodnenia *ex officio* a rozhodnúť o protiprávnosti rozhodnutia o zrušení.

47. Okrem toho už citované uznesenie SFEI a i./Komisia nie je použiteľné a ďalšie rozhodnutia citované Súdom prvého stupňa len odkazujú na toto uznesenie.

48. Athens Resort Casino tvrdí, že pokiaľ neexistujú osobitné pravidlá, zrušenie správnych aktov sa riadi všeobecnými zásadami zákonnosti a ochrany legitímnej dôvery dotknutého subjektu. Keďže však odvolateľka od začiatku spochybňuje zákonnosť rozhodnutia o odložení, nemôže sa dovolávať zásady ochrany legitímnej dôvery.

49. Okrem toho, pokiaľ ide o tvrdenie odvolateľky týkajúce sa odôvodnenia zrušenia,

podľa judikatúry nie je nevyhnutné, aby odôvodnenie vyplývalo zo samotného aktu. Odôvodnenie môže byť vyvedené nepriamo z uplatniteľných pravidiel alebo z kontextu predmetnej veci. Pokiaľ ide o dĺžku trvania súdneho konania, je možné ju pričítať nie Komisii, ale len obvyklému fungovaniu súdov Únie. Navyiac, táto dĺžka trvania bola skrátená Komisiou vďaka zrušeniu rozhodnutia o odložení.

zrušujúceho rozsudku (článok 233 ES), aj keby k nim malo dôjsť po uplynutí primeranej lehoty.

52. Nakoniec podľa Komisie v liste z 26. septembra 2008 bolo jasne uvedené, že toto zrušenie vykonáva vzhľadom na už citovaný rozsudok Athinaíki Techniki/Komisía, s ktorým bola odvolateľka oboznámená, pretože vo veci, v ktorej bol tento rozsudok vyhlásený, bola sama žalobkyňou.

50. Komisia tvrdí, že výhrady týkajúce sa zrušenia rozhodnutia o odložení sú neprípustné preto, lebo sa týkajú nie napadnutého uznesenia, ale výlučne zrušenia tohto rozhodnutia, ktoré nie je predmetom sporu pred Súdom prvého stupňa.

2. Druhý odvolací dôvod

53. Odvolateľka vytýka Súdu prvého stupňa, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že nerozhodol o otázke zneužitia právomoci.

51. Okrem toho, tá časť odvolania, ktorá sa týka zákonnosti rozhodnutia o zrušení, má zneužívajúcu povahu. Komisia totiž zrušila vlastné rozhodnutie o odložení v prospech odvolateľky a potenciálne na úkor jej konkurentky. Odvolateľka preto nemá žiadny záujem na nastolovaní otázky v súvislosti s lehotou, v ktorej došlo k zrušeniu, ktoré jej prináša úžitok. To isté platí aj v prípade tvrdenia týkajúceho sa odôvodnenia rozhodnutia o zrušení. Tieto tvrdenia preto musia byť odmietnuté ako zjavne neprípustné. V každom prípade Komisia zastáva názor, že je povinná prijať opatrenia, ktoré si vyžadujú vykonanie

54. Athinaíki Techniki pripomína, že jediným účelom zrušenia aktu môže byť len umožniť správnomu orgánu zabezpečiť dodržanie zásady zákonnosti. Odôvodnenie predmetného zrušenia sa pritom obmedzuje na jednoduchý odkaz na už citovaný rozsudok Athinaíki Techniki/Komisía, ktorý sa vyslovuje nie k zákonnosti rozhodnutia o odložení, ale výlučne ku kvalifikácii tohto rozhodnutia ako napadnuteľného aktu. Zámerom Komisie teda podľa odvolateľky bolo zrušiť rozhodnutie nie v záujme dodržania zásady zákonnosti, ale jednoducho preto, aby sa vyhlá preskúmaniu zo strany súdov Spoločenstva.

55. Athens Resort Casino považuje tento dôvod za nedôvodný. Komisia sa nielenže nevyhýbala súdnemu preskúmaniu, ale naopak šla nad rámec už citovaného rozsudku Athinaïki Techniki/Komisia, keďže sa rozhodla znovu začať vyšetrovanie, čím súhlasila s odhaľovaním nových skutočností, o ktorých nevedela.

táto inštitúcia po vyvodení logických dôsledkov z takéhoto rozsudku inú možnosť, ako začať toto konanie. V prípade, že by súd priamo konštatoval porušenie článku 87 ES, musela by Komisia vyvodiť dôsledky z existencie štátnej pomoci, čo by v zmysle článku 88 ods. 2 ES znamenalo, že dotknutý štát musí pomoc zrušiť alebo ju zmeniť v lehote, ktorú určí Komisia.

3. Tretí odvolací dôvod

56. V rámci tretieho odvolacieho dôvodu odvolateľka vytýka Súdu prvého stupňa, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že vyvodil záver, že jediným dôsledkom zrušenia rozhodnutia o odložení je povinnosť znovu začať fázu predbežného preskúmania.

57. Athinaïki Techniki v zásade tvrdí, že Súd prvého stupňa nezohľadnil jednak účinky zrušujúceho rozsudku a jednak tiež porušil zásadu proporcionality.

58. Athinaïki Techniki v prvej časti tretieho odvolacieho dôvodu uvádza, že zrušujúci rozsudok má iné právne účinky ako povinnosť začať konanie vo veci formálneho zisťovania. Ak totiž súd v danom prípade konštatoval, že Komisia porušila svoju povinnosť začať konanie vo veci formálneho zisťovania, nemala

59. Druhou časťou tretieho dôvodu Athinaïki Techniki tvrdí, že podľa zásady proporcionality je správny orgán povinný, ak musí zrušiť určitý akt, vybrať si medzi viacerými možnosťami tú možnosť, ktorá nielen zaručí obnovenie zákonnosti, ale ktorá je najpriaznivejšia pre dotknutý subjekt. Táto voľba by mala byť preskúmateľná Súdom prvého stupňa preto, lebo obsahuje rôzne právne účinky. Komisia tým, že zvolila zrušenie vlastného rozhodnutia, rozhodla sa pre formu, ktorá nezabezpečuje optimálne obnovenie zákonnosti. Najvhodnejším prostriedkom by bolo rozhodnutie, ktoré nesie rovnaké dôsledky ako zrušujúci rozsudok, a to začatie konanie vo veci formálneho zisťovania v súvislosti so štátnou pomocou.

60. Athens Resort Casino zastáva názor, že tretí dôvod nie je dôvodný. Pokiaľ akt zrušený súdnou cestou nie je aktom vydaným v rámci obligatórnej právomoci, ale aktom vyplývajúcim z diskrečnej právomoci, teda aktom vydaným v rámci miery voľnej úvahy, Súd prvého stupňa nemôže uložiť Komisii

povinnosť prijať jedno zo zákonných riešení, ktoré má právomoc zvoliť sama, lebo by tým nahradzoval Komisiu pri výkone jej vlastných právomocí.

63. Podľa Athens Resort Casino tento dôvod nie je dôvodný. Z už citovaného rozsudku Athinaíki Techniki/Komisía vyplýva, že Komisia nemala právo byť nečinná a mala v primeranej lehote od podania sťažnosti ukončiť predmetné konanie prijatím rozhodnutia. Z tohto rozsudku vôbec nevyplýva, že návrat k fáze predbežného preskúmania už nebol v rámci tejto veci prípustný.

4. Štvrtý odvolací dôvod

61. Odvolateľka vytýka Súdu prvého stupňa, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že nerešpektoval právnu silu rozhodnutej veci vyplývajúcej z už citovaného rozsudku Athinaíki Techniki/Komisía.

62. Athinaíki Techniki sa domnieva, že z bodu 40 tohto rozsudku vyplýva, že Komisia nemôže zotrvať v stave nečinnosti počas konania o preskúmaní štátnej pomoci. Zrušením rozhodnutia o odložení sa Komisia vrátila do situácie pred prijatím tohto rozhodnutia a Súd prvého stupňa sa tým, že nerozhodol, že toto zrušenie je protiprávne, dopustil nesprávneho právneho posúdenia. Okrem toho bola prekročená akákoľvek primeraná lehota. Nie je teda naďalej možné, aby Komisia udržovala stav neistoty. Naopak je povinná rozhodnúť a podriaďiť sa prípadne rozhodnutiu súdov Spoločenstva.

64. Komisia odpovedá na odvolacie dôvody týkajúce sa zneužitia právomoci, ako aj dôsledkov už citovaného rozsudku Athinaíki Techniki/Komisía a zásady proporcionality súhrnne tak, že tieto dôvody sa podľa nej odvíjajú od myšlienky, podľa ktorej sa jednoducho chcela vyhnúť súdnemu preskúmaniu rozhodnutia o odložení a vrátiť sa do stavu nečinnosti. Tieto tvrdenia sú však nesprávne, pretože začatím fázy predbežného preskúmania by práve preskúmavala údaje v spise. Odvolateľka ďalej podľa nej neuvádza, z akých dôvodov je Komisia povinná začať konanie vo veci formálneho zisťovania. Súd prvého stupňa navyše nemôže rozhodovať *ultra petita*. Podľa Komisie sa pritom po zrušení rozhodnutia o odložení žaloba o neplatnosť stáva bezpredmetnou a akýkoľvek iný záver v súvislosti s „*procedere*“ Komisie nie je podložený žalobnými návrhmi. Z dôvodu zásady samostatnosti opravných prostriedkov jediným spôsobom, ako uložiť Komisii povinnosť začať konanie vo veci formálneho zisťovania,

je podať žalobu na nečinnosť v zmysle článku 232 ES.

záujem na spochybnení uvedeného zrušenia rozhodnutia preto, lebo akt, ktorý má voči nej negatívne právne účinky, už neexistuje.

B — *Moje posúdenie*

65. Štyri odvolacie dôvody vznesené odvolateľkou na podporu jej odvolania pokrývajú hlavne dve skupiny vytýkaných skutočností. Odvolateľka vytýka Súdu prvého stupňa v prvom, druhom a štvrtom odvolacom dôvode, že dospel k záveru, že rozhodnutie o odložení bolo zrušené, aj keď toto zrušenie bolo protiprávne. Vytýka mu vo svojom treťom dôvode, že nezohľadnil účinky zrušujúceho rozsudku tým, že sa domnieval, že sporné zrušenie vyvolala rovnaké účinky ako uvedený rozsudok.

1. O zákonnosti zrušenia rozhodnutia

a) O prípustnosti výhrad

66. Komisia tvrdí, že výhrady odvolateľky spochybňujúce zákonnosť zrušenia rozhodnutia sú neprípustné jednak z dôvodu, že sa týkajú aktu zrušenia rozhodnutia a nie napadnutého uznesenia a jednak z dôvodu, že tento akt zrušenia rozhodnutia nebol predmetom sporu pred Súdom prvého stupňa. Nakoniec tvrdí, že Athinaíki Techniki nemala žiadny

67. Pokiaľ ide o prvý bod, výhrady odvolateľky sú smerované proti napadnutému uzneseniu a nie proti listu z 26. septembra 2008. Odvolateľka vo svojich jednotlivých odvolacích dôvodoch vytýka Súdu prvého stupňa, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že rozhodol, že na základe tohto listu Komisia zrušila rozhodnutie o odložení, zatiaľ čo tento list neuvádza, v čom spočíva protiprávnosť, ktorú malo toto zrušenie napraviť, že cieľom zrušenia rozhodnutia bolo len vyhnúť sa súdnemu preskúmaniu tohto rozhodnutia súdom Únie, a teda je v rozpore s už citovaným rozsudkom Athinaíki Techniki/Komisia.

68. Pokiaľ ide o druhý bod, z napadnutého uznesenia vyplýva, že tieto výhrady odvolateľka predložila Súdu prvého stupňa a že zapadajú do rámca sporu, ktorý tento súd rozhodoval.

69. V tomto uznesení bol totiž Súd prvého stupňa vyzvaný, aby rozhodol a vyslovil sa k otázke, či na základe listu Komisie z 26. septembra 2008 sa stala žaloba proti rozhodnutiu o odložení bezpredmetnou. Okrem toho z bodov 23 až 30 odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že odvolateľka spochybnila pred Súdom prvého stupňa zákonnosť zrušenia rozhodnutia oznamovaného v tomto liste.

70. Stručne povedané, podľa bodov 23 a 24 tohto odôvodnenia teda tvrdila, že list z 26. septembra 2008 nie je aktom, ktorý by bol v rozpore s rozhodnutím o odložení preto, lebo v tomto liste Komisia iba zopakovala výzvu na predloženie dôkazov o poskytnutí štátnej pomoci, ktorú jej Komisia poslala pred tromi rokmi. Odvolateľka podľa bodu 27 tvrdí, že táto výzva nie je dôvodom relevantným pre odôvodnenie takéhoto zrušenia. Uviedla so zreteľom na body 27 a 28, že cieľom listu z 26. septembra 2008 je hlavne vylúčiť súdne preskúmanie rozhodnutia o odložení. So zreteľom na body 27 a 28 odôvodnenia, ako aj na jeho bod 40 tvrdila, že list je v rozpore s už citovaným rozsudkom Athinaíki Techniki/Komisias.

právneho posúdenia tým, že rozhodol, že Komisia zrušila vlastné rozhodnutie o odložení, zatiaľ čo toto zrušenie rozhodnutia nebolo založené na protiprávnosti uvedeného rozhodnutia, a preto odvolateľku zbavuje práva na opravný prostriedok proti nemu, čo je v rozpore tiež s už citovaným rozsudkom Athinaíki Techniki/Komisias.

73. Zastávam názor, že táto výhrada je dôvodná so zreteľom na nasledujúce úvahy.

71. Nakoniec pokiaľ ide o tretí bod, Komisia nemôže tvrdiť, že odvolateľka nemá žiadny záujem na spochybnení posúdenia Súdu prvého stupňa týkajúceho sa zákonnosti takéhoto zrušenia rozhodnutia preto, lebo od odpovede na uvedenú otázku závisí priamo otázka, ktorá je predmetom tohto sporu, či sa žaloba proti rozhodnutiu o odložení stala alebo nestala bezpredmetnou.

74. Na úvod treba uviesť, ako tvrdí odvolateľka, že Súd prvého stupňa nemôže založiť svoje posúdenie na dôvodoch už citovaného uznesenia SFEI a i./Komisia. V tomto uznesení Súdny dvor konštatuje, že ho žalobkyne žiadajú, aby rozhodol o zastavení konania po zrušení rozhodnutia o odložení ich sťažnosti Komisiou, zatiaľ čo v prejednávanej veci Athinaíki Techniki spochybňuje, že jej žaloba sa stala bezpredmetnou.

b) O veci samej

72. Svojím prvým, druhým a štvrtým odvolacím dôvodom odvolateľka tvrdí, že sa Súd prvého stupňa dopustil nesprávneho

75. Z toho vyplýva, že v už citovanom uznesení SFEI a i./Komisia, Súdny dvor nerozhodoval taký spor, aký je medzi účastníkmi konania v prejednávanej veci. Pokiaľ mi je známe, otázka, ktorú Súdny dvor rieši v prejednávanej veci a ktorá sa týka zákonnosti takéhoto zrušenia, aké uskutočnila Komisia vo svojom liste z 26. septembra 2008, nebola zatiaľ rozhodovaná.

76. Je určite nesporné, že Komisia má právo zrušiť svoj akt, ktorý sa jej zdá byť chybný, s retroaktívnym účinkom. Táto právomoc je založená na zásade zákonnosti, podľa ktorej je treba zabrániť trvaniu protiprávnosti tým, že sa práve vďaka zániku chybného aktu umožní obnoviť neoprávnene narušený právny poriadok. Umožňuje taktiež zabrániť vzniku súdnych sporov alebo pokiaľ k zrušeniu rozhodnutia dôjde až po podaní žaloby na súde, zabrániť tomu, aby dotknuté osoby museli podstúpiť súdne konanie a niešť jeho trovy, takže prispieva k zabezpečeniu riadnej správy vecí verejných.¹⁴

77. Toto právo na zrušenie vlastného rozhodnutia sa samozrejme uplatní v oblasti štátnej pomoci v súlade s článkami 87 a 88 ES. Z týchto ustanovení vyplýva jednak, že štátne opatrenie, ktoré je štátnou pomocou v zmysle týchto ustanovení, môže byť prijaté iba za podmienok stanovených právom Únie a jednak, že Komisii prislúcha zabezpečovať dodržiavanie týchto podmienok tak, že vykonáva nielen preskúmanie návrhov novej štátnej pomoci, ktorá je jej oznámená, ale tiež priebežným skúmaním existujúcej pomoci.

78. Komisia musí mať v súlade so zásadou zákonnosti vždy právomoc opraviť svoje

posúdenie, podľa ktorého štátne opatrenie nie je pomocou, pokiaľ skonstatuje, aj s dlhším časovým odstupom, že toto posúdenie sa ukázalo ako nesprávne.¹⁵

79. Je tiež nesporné, ako uviedli Komisia a Athens Resort Casino, že judikatúra týkajúca sa veľmi reštriktívnych podmienok, za ktorých môže byť správny akt zrušený, vyplývajúca z rovnováhy medzi zásadou zákonnosti a zásadou právnej istoty, sa vyvinula v kontexte právotvorného aktu na účely ochrany legitímnej dôvery adresáta tohto aktu.¹⁶

80. Je taktiež pravdou, že tento spor nezapadá do tohto kontextu preto, lebo rozhodnutie o odložení spôsobuje odvolateľke ujmu, pričom odvolateľka sa domáha jeho zrušenia

14 — Pozri Ritleng, D., „Zrušenie správnych aktov, ktoré sú v rozpore s právom Spoločenstva“, *Bestand und Perspektiven des Europäischen Verwaltungsrechts*, Nomos, Baden-Baden, 2008, s. 237.

15 — Rozsudok z 22. júna 2006, Belgicko a Forum 187/Komisia, C-182/03 a C-217/03, Zb. s. I-5479, bod 75. V tomto rozsudku Súdny dvor pripustil, že Komisia mohla opraviť svoje posúdenie týkajúce sa belgického daňového režimu koordinačných centier, ktoré uskutočnila pred 19 rokmi a vyhlásiť, že na rozdiel od predchádzajúceho posúdenia je tento režim štátnou pomocou nezlučiteľnou so spoločným trhom. Komisia samozrejme po 19 rokoch nezrušila svoje pôvodné rozhodnutie so spätnou účinnosťou, ale prijala nové rozhodnutie na záver nového preskúmania dotknutého daňového režimu podľa konania o preskúmaní existujúcej pomoci. Uvedený rozsudok však dokresľuje dôležitosť zásady zákonnosti v oblasti štátnej pomoci, zásady, ktorá predstavuje základ práva na zrušenie vlastného rozhodnutia.

16 — Rozsudky Súdneho dvora z 3. marca 1982, Alpha Steel/Komisia, 14/81, Zb. s. 749, bod 10, z 26. februára 1987, Consorzio Cooperative d'Abruzzo/Komisia, 15/85, Zb. s. 1005, bod 12, z 20. júna 1991, Cargill/Komisia, C-248/89, Zb. s. I-2987, bod 20, zo 17. apríla 1997, de Compte/Parlament, C-90/95 P, Zb. s. I-1999, bod 35 a Súdu prvého stupňa z 20. novembra 2002, Lagardère a Canal+/Komisia, T-251/00, Zb. s. II-4825, bod 140.

a nenachádza sa teda v situácii adresáta, ktorý má legitímny záujem na zachovaní tohto rozhodnutia.

že neexistujú dostatočné dôvody na zaujatie stanoviska k veci, je taktiež povinná umožniť dotknutej osobe, aby jej v primeranej lehote predložila dodatočné pripomienky.¹⁸

81. So zreteľom na odôvodnenie už citovaného rozsudku Athinaíki Techniki/Komisía, ktoré pripomína rozsah povinností Komisie v prípade, že je jej predložená sťažnosť týkajúca sa štátnej pomoci a upresňujúca práva sťažovateľa v rámci tohto konania, zastávam názor, že táto inštitúcia nebola v súvislosti s listom z 26. septembra 2008 oprávnená zrušiť vlastné rozhodnutie o odložení.

84. Naviac článok 13 ods. 1 nariadenia č. 659/1999 ukladá Komisii, aby po predložení týchto pripomienok alebo po uplynutí primeranej lehoty ukončila fázu predbežného preskúmania prijatím rozhodnutia podľa článku 4 ods. 2, 3 alebo 4 tohto nariadenia, čiže buď rozhodnutím, v ktorom konštatuje neexistenciu pomoci, alebo rozhodnutím o nevznesení námietok, alebo rozhodnutím o začatí konania vo veci formálneho zisťovania.¹⁹

82. Ako vyplýva z tohto rozsudku, dotknutá osoba v zmysle článku 88 ods. 2 ES, ako je Athinaíki Techniki, je oprávnená podľa článku 10 ods. 1 a článku 20 ods. 2 prvej vety nariadenia č. 659/1999 dať podnet k začatiu fázy predbežného preskúmania podľa článku 88 ods. 3 ES tým, že Komisii predloží informácie týkajúce sa údajne protiprávnej pomoci.¹⁷

85. Ako Súdny dvor jasne uviedol, Komisia nie je oprávnená zotrvávať v stave nečinnosti počas fázy predbežného preskúmania. V určitom momente jej prislúcha buď začať nasledujúcu fázu preskúmania, alebo vec odložiť prijatím rozhodnutia v tomto zmysle.²⁰

83. Z toho taktiež vyplýva, že pokiaľ je tejto inštitúcii predložená takáto sťažnosť, je viazaná viacerými povinnosťami. Má tiež povinnosť bezodkladne zistiť existenciu prípadnej pomoci a jej zlučiteľnosť so spoločným trhom. Pokiaľ sa Komisia domnieva,

86. Okrem toho, ak Komisia prijme takéto rozhodnutie v nadväznosti na informácie, ktoré jej poskytla dotknutá osoba, ako to bolo v prejednávanom prípade, zašle tejto osobe kópiu rozhodnutia.

18 — Tamže, body 37 a 39.

19 — Tamže, bod 40.

20 — Tamže.

17 — Rozsudok Athinaíki Techniki/Komisía, už citovaný, bod 37.

87. Súdny dvor v už citovanom rozsudku Athinaïki Techniki/Komisía, rozhodol, že rozhodnutie o odložení z 2. júna 2004, ktorým sa Komisia rozhodla ukončiť fázu predbežného preskúmania začatú na podnet Athinaïki Techniki, je napadnuteľným aktom.

88. Z týchto dôvodov je možné vyvodiť nasledujúce závery, ktoré sú relevantné pre prejednávánú vec.

89. Po prvé, z analýzy, podľa ktorej Súdny dvor rozhodol, že rozhodnutie o odložení prijaté 2. júna 2004 je napadnuteľným aktom, vyplýva, že odvolateľka mala právo na súdne preskúmanie posúdenia Komisie, podľa ktorého na základe informácií, ktoré mala táto inštitúcia k uvedenému dátumu k dispozícii, mohla legitímne vec odložiť a implicitne rozhodnúť, že nie je opodstatnené začať konanie vo veci formálneho zisťovania.

90. Po druhé, na základe vyššie uvedených povinností Komisie a na základe práva podať žalobu priznaného žalobkyni mohla táto inštitúcia zrušiť predmetné rozhodnutie o odložení len na účely odstránenia jeho protiprávnosti. Komisia v tejto súvislosti vo svojich písomných pripomienkach netvrdí, že mala právo zrušiť toto rozhodnutie na základe čisto diskrečnej právomoci.

91. Komisii teda prislúchalo v jej liste žalobkyni z 26. septembra 2008 uviesť alebo aspoň stručne popísať dôvody, pre ktoré zrušila vlastné rozhodnutie o odložení, teda dôvody, pre ktoré sa jej zdalo, že na rozdiel od toho, o čom sa domnievala 2. júna 2004, nemala vec odložiť.

92. Treba uviesť, že list z 26. septembra 2008 nespĺňal túto požiadavku. Komisia iba oznámila žalobkyni zrušenie listu z 2. júna 2004 a znovuotvorenie veci „so zreteľom na [už citovaný] rozsudok Súdneho dvora [Athinaïki Techniki/Komisía]“. Je nesporné, že sa Súdny dvor v tomto rozsudku vyslovil nie k zákonitosti rozhodnutia o odložení, ale výlučne ku kvalifikácii tohto rozhodnutia ako napadnuteľného aktu.

93. Odvolateľka dôvodne tvrdí, že zrušenie tohto rozhodnutia nemá žiadne odôvodnenie.

94. Na rozdiel od tejto analýzy Komisia a Athens Resort Casino vo svojich písomných vyjadreniach tvrdia, že toto zrušenie vlastného rozhodnutia však bolo nevyhnutné po tom, čo Súdny dvor vyhlásil, že odloženie sťažnosti je napadnuteľným aktom preto, lebo list z 2. decembra 2004 nebol odôvodnený tak, ako by malo byť odôvodnené rozhodnutie v oblasti štátnej pomoci.

95. Nezdá sa mi však, že by toto tvrdenie mohlo spochybniť moju analýzu. Ak bolo záujmom Komisie skutočne opraviť tento nedostatok odôvodnenia, mohla uviesť dôvody tohto odloženia vo svojom liste z 26. septembra 2008. Náprava prípadného chýbajúceho odôvodnenia listu z 2. decembra 2004 nevyžaduje opätovné začatie fázy predbežného preskúmania, a teda ani stanovenie dodatočnej lehoty žalobkyni pred prijatím totožného rozhodnutia, pokiaľ ide o jeho výrok. Sporné zrušenie rozhodnutia tak podľa môjho názoru nemá žiadne odôvodnenie. Preto žalobkyňa opodstatnene tvrdí, že cieľom zrušenia vlastného rozhodnutia je vylúčiť súdne preskúmanie rozhodnutia o odložení Súdom prvého stupňa.

96. Athens Resort Casino nesúhlasí s týmto výkladom a tvrdí, že opätovným začatím konania ide Komisia nad rámec už citovaného rozsudku Athinaíki Techniki/Komisia, lebo opätovným začatím vyšetrovania chcela táto inštitúcia odhaliť skutočnosti, ktoré jej neboli známe.

97. S týmto tvrdením nemôžem súhlasiť preto, lebo spočíva len na špekulácii. Nič nedokazuje, že sa Komisia rozhodla opätovne začať fázu predbežného preskúmania preto, lebo zistila, že predmetná vec na rozdiel od toho, čo si myslela predtým, si vyžaduje dodatočné vyšetrovanie. Ešte raz uvádzam, že list

z 26. septembra 2008 nebral do úvahy žiadnu relevantnú skutočnosť, ktorá by mohla vysvetliť dôvody, pre ktoré sa Komisia rozhodla prehodnotiť svoje pôvodné posúdenie a opätovne začať fázu predbežného preskúmania.

98. Jediná informácia, ktorá je uvedená v tomto liste, okrem oznámenia zrušenia vlastného rozhodnutia, je opakovanie žiadosti, aby žalobkyňa predložila skutočnosti preukazujúce poskytnutie nezákonnej štátnej pomoci v rámci predaja časti kapitálu kasína Mont Parnès. Ako však Komisia sama uvádza v tomto liste, túto žiadosť už urobila a so zreteľom na odpoveď žalobkyne sa rozhodla 2. júna 2004 vec odložiť.

99. Okrem toho táto žiadosť podľa mňa potvrdzuje, že cieľom listu z 26. septembra 2008 nie je umožniť Komisii, aby opravila prípadnú protiprávnosť rozhodnutia o odložení z 2. júna 2004, pretože táto inštitúcia sa nestavia späť do situácie, v ktorej sa nachádzala okamžite pred prijatím tohto rozhodnutia. So zreteľom na túto žiadosť list z 26. septembra 2008 môže byť vykladaný ako začatie novej fázy predbežného preskúmania a nie ako skutočné zrušenie rozhodnutia o odložení z 2. júna 2004.

100. Preto so zreteľom na tieto skutočnosti odvolateľka opodstatnene tvrdí, že jej Komisia pod zámienkou opravy protiprávnosti

tohto rozhodnutia bráni využiť jej právo na preskúmanie zákonnosti uvedeného rozhodnutia.

nezdieľal moje stanovisko vyplývajúce z analýzy ostatných troch odvolacích dôvodov.

101. Inými slovami a obrazne povedané „sa točíme v začarovanom kruhu“. Pokiaľ by sa pripustilo, ako je to v napadnutom uznesení, že takéto zrušenie vlastného rozhodnutia je zákonné, mohlo by to následne umožniť Komisii zostať v stave nečinnosti, čo je v rozpore s jej povinnosťami v oblasti štátnej pomoci, pretože podľa tohto uznesenia stačí, aby táto inštitúcia odložila sťažnosť podanú dotknutou osobou, a potom, čo tento účastník konania podá žalobu, znovu začala fázu predbežného preskúmania a zopakovala tieto úkony toľkokrát, koľkokrát to bude nevyhnutné, aby sa vyhla akémukoľvek súdnemu preskúmaniu svojho postupu.

102. So zreteľom na tieto úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby rozhodol, že odvolacie dôvody odvolateľky, podľa ktorých v napadnutom rozhodnutí došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu v tom, že Súd prvého stupňa pripustil, že Komisia zrušila rozhodnutie o odložení, sú dôvodné.

2. O nezohľadnení účinkov zrušujúceho rozsudku

103. Tento tretí odvolací dôvod preskúmam len subsidiárne pre prípad, že by Súdny dvor

104. Svojím tretím odvolacím dôvodom odvolateľka tvrdí, že v napadnutom rozhodnutí došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu tým, že Súd prvého stupňa v bodoch 34 až 36 tohto uznesenia dospel k záveru, že zrušenie rozhodnutia o odložení v liste z 26. septembra 2008 vyvoláva rovnaké účinky ako zrušujúci rozsudok, takže odvolateľka nemá právny záujem na zrušení tohto rozhodnutia.

105. Aj keď dôsledkom zrušenia aktu je to, že tento akt prestane byť súčasťou právneho poriadku a v zásade spôsobí, že sa žaloba proti nemu stane bezpredmetnou, judikatúra pripúšťa, že za osobitných okolností môže mať žalobca záujem na tom, aby sa rozhodlo o jeho žalobe o neplatnosť.

106. Súdny dvor pripustil, že odvolateľka má právny záujem na tom, aby sa rozhodlo o jej odvolaní proti vykonanému rozhodnutiu alebo aktu, ktorý už nie je uplatniteľný, aby sa tak zabránilo protiprávnosti, ktorú toto rozhodnutie predstavovalo, alebo aby sa tento akt neopakoval.²¹

21 — Rozsudky zo 6. marca 1979, Simmenthal/Komisia, (92/78, Zb. s. 777, bod 32, z 24. júna 1986, AKZO Chemie a AKZO Chemie UK/Komisia, 53/85, Zb. s. 1965, bod 21 a z 26. apríla 1988, Apesco/Komisia, 207/86, Zb. s. 2151, bod 16. Pozri tiež v tomto zmysle rozsudok z 5. októbra 1988, Technintorg/Komisia a Rada, 294/86 a 77/87, Zb. s. 6077, bod 11.

107. Domnievam sa, ako aj odvolateľka, že posúdenie Súdu prvého stupňa v bodoch 34 až 36 napadnutého uznesenia je nesprávne. Pripomínam, že Súd prvého stupňa v bode 34 tohto uznesenia uviedol, že v prípade zrušenia rozhodnutia o odložení „bude Komisia povinná znovu začať fázu predbežného preskúmania a ako Súdny dvor spresnil v bode 40 [už citovaného] rozsudku [Athinaíki Techniki/Komisía], prijať formálne jedno z rozhodnutí uvedených v článku 4 nariadenia č. 659/1999 alebo rozhodnutie o odložení, ktoré sú novými napadnuteľnými aktmi“.

108. Z toho v bode 35 uvedeného uznesenia vyvodil, že zrušenie rozhodnutia o odložení vyvoláva rovnaké účinky ako rozsudok, ktorým sa ruší toto rozhodnutie, pretože už takto začatá fáza predbežného preskúmania bude ukončená jedným z formálnych rozhodnutí uvedených v článku 4 nariadenia č. 659/1999 a rozsudok, ktorým sa uvedený akt zrušuje, nevyvoláva žiadny dodatočný právny následok vo vzťahu k dôsledkom vykonaného zrušenia. Súd prvého stupňa dospel v bode 36 napadnutého uznesenia k záveru, že žalobkyňa nemá žiadny záujem na zrušení rozhodnutia o odložení z 2. júna 2004.

109. Toto posúdenie je podľa môjho názoru možné kritizovať z nasledujúcich dôvodov.

110. Podľa judikatúry článok 233 ES stanovuje, že na to, aby sa dosiahol súlad so zrušujúcim rozsudkom a aby bol tento rozsudok vykonaný v plnom rozsahu, inštitúcia, ktorá je autorkou zrušeného aktu, má povinnosť riadiť sa nielen výrokom rozsudku, ale aj dôvodmi, o ktoré sa výrok nevyhnutne opiera.²²

111. Zrušujúci rozsudok sa odlišuje od zrušenia rozhodnutia oznámeného v liste z 26. septembra 2008, ktorý, pripomínam, neuvádza žiaden dôvod protiprávnosti rozhodnutia o odložení z 2. júna 2004, pretože obsahuje odôvodnenie, na ktorom je založené toto zrušenie a pretože Komisia je na základe zásady uvedenej v predchádzajúcom bode týmto odôvodnením viazaná.

112. Z toho nepochybne vyplýva, že na základe takého rozsudku môže byť Komisia povinná opätovne začať fázu predbežného preskúmania, na konci ktorej môže prijať niektoré z rozhodnutí uvedených v článku 4 nariadenia č. 659/1999, prípadne nové rozhodnutie o odložení, najmä ak Všeobecný súd určí, že neuskutočnila náležité a nestranné preskúmanie sťažnosti.

22 — Uznesenie z 13. júla 2000, Gómez de Enterría y Sanchez/Parlament, C-8/99 P, Zb. s. I-6031, body 19 a 20.

113. Avšak môže byť tiež povinná bezodkladne ukončiť fázu predbežného preskúmania tým, že prijme rozhodnutie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, ak Všeobecný súd určí, že skutočnosti vyplývajúce zo spisu boli dostatočné na preukázanie, že predmetné štátne opatrenie je štátnou pomocou nezlučiteľnou s právom Únie alebo o jeho zlučiteľnosti s právom Únie existujú pochybnosti.

rozsudok, ako aj zrušenie rozhodnutia založené na protiprávnosti predmetného aktu, má za následok zamedzenie opakovania protiprávnosti, ktorú konštatuje.

114. Toto druhé riešenie predstavuje cieľ sledovaný žalobkyňou v jej žalobe o neplatnosť rozhodnutia o odložení. Ako Súdny dvor uviedol v už citovanom rozsudku Athinaíki Techniki/Komisia, len v rámci konania vo veci formálneho zisťovania má Komisia povinnosť vyzvať dotknuté osoby, aby predložili svoje pripomienky, takže tieto osoby sú oprávnené napadnúť rozhodnutie o odložení, ako je rozhodnutie z 2. júna 2004, aby zaistili dodržanie svojich procesných práv.²³

116. Záver, podľa ktorého zrušenie rozhodnutia o odložení, aké je uvedené v liste z 26. septembra 2008, spôsobuje účinky rovnocenné účinkom zrušujúceho rozsudku, predstavuje podľa môjho názoru nesprávne právne posúdenie.

117. Z toho je možné tiež vyvodiť, že Komisii tým, že neposkytla relevantné údaje o dôvodoch, ktoré ju viedli k spornému zrušeniu rozhodnutia, nič nebráni, aby na konci fázy predbežného preskúmania prijala znovu iné rozhodnutie, než rozhodnutie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, aj keď predmetné štátne opatrenie prípadne predstavuje štátnu pomoc nezlučiteľnú s právom Únie alebo o jeho zlučiteľnosti s právom Únie existujú pochybnosti.

115. Zrušujúci rozsudok sa jasne odlišuje od zrušenia vlastného rozhodnutia oznámeného v liste z 26. septembra 2008, pretože obsahuje odôvodnenie, na ktorom je založené toto zrušenie a Komisia je na základe vyššie uvedenej zásady týmto odôvodnením viazaná. Taký

118. Odvolateľka má teda záujem na konaní proti rozhodnutiu o odložení z 2. júna 2004, aby zamedzila opakovaniu protiprávnosti spočívajúcej v nezohľadnení toho, že skutočnosti zo spisu prípadne odôvodňujú začatie konania upraveného v článku 88 ods. 2 ES.

²³ — Rozsudok Athinaíki Techniki/Komisia, už citovaný, body 35 a 36.

119. So zreteľom na tieto pripomienky zastávam názor, že odvolanie proti napadnutému uzneseniu je dôvodné a toto uznesenie musí byť teda zrušené.

konania, ale spor nie je v stave, aby o ňom bolo možné rozhodnúť, pretože žaloba žalobkyne proti napadnutému aktu nebola ešte vecne preskúmaná Všeobecným súdom.

3. O dôsledkoch zrušenia napadnutého uznesenia

120. Odvolateľka síce navrhuje, aby Súdny dvor vyhovel jej návrhom uplatňovaným v prvom stupni a uložil Komisii náhradu trov

121. Navrhujem preto Súdnemu dvoru, aby vrátil vec Všeobecnému súdu na rozhodnutie o návrhoch spoločnosti Athinaíki Techniki smerujúcich k zrušeniu rozhodnutia Komisie z 2. júna 2004 týkajúceho sa odloženia jej sťažnosti, a aby určil, že o trovách konania sa rozhodne neskôr.

III — Návrh

122. So zreteľom na predchádzajúce úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby:

1. zrušil uznesenie Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev z 26. septembra 2006, Athinaíki Techniki/Komisia (T-94/05);

2. vrátil vec Všeobecnému súdu Európskej únie na rozhodnutie o návrhoch spoločnosti Athinaïki Techniki AE smerujúcich k zrušeniu rozhodnutia Komisie z 2. júna 2004 týkajúceho sa odloženia jej sťažnosti, a
3. určil, že o trovách konania sa rozhodne v konaní o veci samej.